

DUURZAAM WONEN

totstandkoming van een nieuwe studierichting volgens de steinerpedagogie

nr. 6 – 28 april 2010

Steiner-BSO 'Duurzaam wonen' nu ook erkend voor de **derde graad!**

Op 1 september 2008 ging de eerste negende klas van de nieuwe 'steiner'-studierichting **DUURZAAM WONEN** in Lier van start. Deze klas is dit schooljaar overgegaan naar de tiende klas, waardoor een tweede negende klas kon starten.

Ondertussen zaten de mensen van INIBSO (INItiatiefgroep BSO) niet stil: vanwege steeds wisselende regelgeving moesten zij tot twee keer toe een aanvraag indienen om ook in de derde graad de studierichting 'duurzaam wonen' te mogen inrichten. Die toelating is nu zo goed als helemaal rond.

Een heel aantal leerlingen van de huidige tiende klas zal doorstromen naar de elfde klas – een aantal van hen kiest voor een andere studierichting. **Er is dus plaats voor instromers in de elfde klas!** En voor de nieuwe negende klas van volgend schooljaar (de derde de!) is er een nieuwe klasleraar!

De hoogste klas – de pionierklas – van deze nieuwe studierichting blijft ook volgend jaar ongesubsidieerd. Voor de financiering ervan zijn we volledig aangewezen op schenkingen en solidariteit.

Dit bericht wordt aan u gericht met de uitdrukkelijke vraag of u op enigerlei wijze de uitbouw van dit steiner-BSO kunt **helpen** of **ondersteunen**.

De B-stroom: de B van { **beschut, beschermd en behoed** worden in klas 7 en 8
naar begeesting voor het bouwen in klas 11 en 12
gefundeerd op een stevige bodem en basis van klas 9 en 10

Een 11de en 12de klas DUURZAAM WONEN – toekomstgerichte opleiding

De vliegtuigen konden half april geen boontjes uit Kenia of kreeften uit Canada overvliegen. Maar was dat wel zo noodzakelijk, net bij het begin van het aspergesizoen in eigen streek? Dat vroeg een journalist zich af in de krant.

Nu was het nog een vulkaanuitbarsting die het vliegverkeer verstoortte. Maar het doet toch even nadenken: wat zal er in de toekomst nog op ons afkomen als de olie schaarser wordt?

En wat met onze manier van wonen? Wat met onze bouwmaterialen? Werken we met streekeigen materialen die niet te veel energie verbruiken?

Met onze derde graad willen we de leerlingen opleiden tot uitvoerders van bio-ecologische technieken. Dat betekent dat antwoorden op de hierboven gestelde vragen van groot belang voor hen zijn. Bio-ecologisch bouwen en wonen vraagt om een groot bewustzijn. Gebruiken we onuitputtelijke natuurlijke basisgrondstoffen? Zijn de technieken die we toepassen gezond en veilig? Denken we ook na over het afval dat we veroorzaken? Is dat afval composteerbaar of hergebruikbaar?

Er is al heel wat onderzoek op dit gebied en architecten, bouwfirma's, universitaire onderzoekscentra en technici ontdekken dag na dag nieuwe oplossingen. Maar je

hebt ook overtuigde en vaardige uitvoerders nodig. Je mag dan al plannen om met nagroeibare grondstoffen uit land- en bosbouw zoals vlas, hennep, stro, schapenwol, kurk, riet, papiervlokken, kokos, bamboe, zetmeel, lijnolie e.d. te werken maar als je niemand hebt die weet hoe je ermee moet werken, loopt het mis.

Vaak vraagt het iets meer handigheid en aandacht om met gezonde bio-ecologische materialen te werken. Dan helpt het dat de uitvoerder zich ervan bewust is dat wat hij doet belangrijk is. Goede vaklui vormen die bovendien beseffen hoeveel impact hun werk heeft op de aarde die ons allen leven geeft, is een erg belangrijke en toekomstgerichte opdracht. Daar willen we voor gaan met de derde graad DUURZAAM WONEN.

Concreet willen we de leerlingen in de 11de en 12de klas specifiek opleiden in de bio-ecologische afwerking van een gebouw. We willen heel expliciet samenwerken met bouwbedrijven in de bio-ecologische bouwsector voor stages van de leerlingen maar ook voor nascholing van onze leraars. Na de 12de klas kunnen ze dan een nieuwe keuze maken om in een 7de jaar een bepaalde specialisatie te volgen of om te gaan werken.

G. Van Raemdonck

OUD-LEERLING STAAT NU ZELF VOOR DE KLAS

Bie Goedemé is sinds september klaslerares van de tweede negende klas DW. Zij geeft in die klas bijna alle algemene vakken (PAV) en verder ook plastische opvoeding en 'zorg'. Die laatste twee vakken geeft ze ook in 10DW. Alle DW'ers kennen haar als de immer nijvere, bezorgde maar ook strenge mevrouw Goedemé ... Het bijzondere aan deze mevrouw Goedemé is dat zij leerling was in de allereerste twaalfde klas die in de Steinerschool van Lier is afgestudeerd! Een oud-leerling dus.

Wat ben jij na de 12de klas gaan doen?

Ik speelde veel klarinet en zo was het evident dat ik naar het Conservatorium ging. Ik ben één jaar naar het Lemmensinstituut geweest, en daarna naar het Conservatorium in Gent. Tijdens mijn laatste jaar Conservatorium heb ik één jaar in het Symfonie-orkest van Brugge gespeeld. Dat was een goede test: dit wilde ik zeker niet meer doen! Tijdens mijn studies heb ik mij de vraag moeten stellen of ik zou doorgaan of zou stoppen. Na het eerste jaar ben ik immers flink ziek geworden en dus was het doorbijten of stoppen. Ik heb verder gedaan en wist toen zeer goed dat het was om les te geven. Dat deed ik graag, dat wist ik!

Maar toch ben je niet direct in het onderwijs terechtgekomen!

Ik heb mijn thesis gemaakt over muziektherapie met autistische kinderen. Ik wilde iets maken over muziek en de invloed ervan en hulp bij mensen. Toen ik in Gent woonde, heb ik ook verschillende jaren als vrijwilliger gewerkt bij het Centrum voor Autisme. Ik ging dan telkens een week mee op kamp en werkte daar als begeleider van een jongvolwassene met autisme. Na mijn studies heb ik in die richting werk gezocht, maar mijn diploma voldeed niet.

Wat heb je dan wel gedaan?

Naast muziek spelen heb ik – zo lang ik studeerde, en ook daarna – in de catering gewerkt. Tot ik in het Toneelhuis begon, bleef het koken officieel wel een bijberoep. Verder heb ik veel interims gedaan in verschillende muziekscholen over heel Vlaanderen. Wat mij daarvan bijgebleven is, is dat er een zeer groot verschil is tussen een leerling uit Brugge en een leerling uit Etterbeek. Daarnaast merkte ik ook dat ik heel anders les gaf dan mijn collega's. Ik gebruikte geen boeken ... Ik kon daar niets mee doen. Elke leerling volgt toch een andere weg (zeker in het individuele onderwijs)! Het moeilijkst waren de jaren waar ik in de jury zat. Ik kreeg het gevoel dat ik anders dacht. Ik kon het niet begrijpen dat iemand die heel het jaar hard had gewerkt en een flinke

prestatie neerzette, minder punten kreeg dan iemand die moeiteloos, maar met minder karakter, een stuk speelde. Ik heb toen beslist dat deze weg de mijne niet was. Waar kwam die gedachte vandaan, dat evolutie belangrijker was dan het eindresultaat? Ik wist het en begon te lezen over Steiner ...

En zo kwam je terug in de Steinerschool terecht ...

Niet direct! Naast de interims en het cateren begon ik ook juwelen te maken. Kleur was daarbij de hoofdzaak. Dat heb ik 12 jaar gedaan.

Toen ik de interims beu was, kwam er een plaats vrij als chef catering in Het Toneelhuis te Antwerpen. Daar heb ik zeven jaar gewerkt. Het was een heel leuke tijd. Hard werken, maar veel vrijheid ook om alles te organiseren en in te vullen ... Vooral de grote feesten deed ik graag. "Doe maar wat je denkt te moeten doen ..." – lekkere dingen maken, de uitdaging, veel volk.

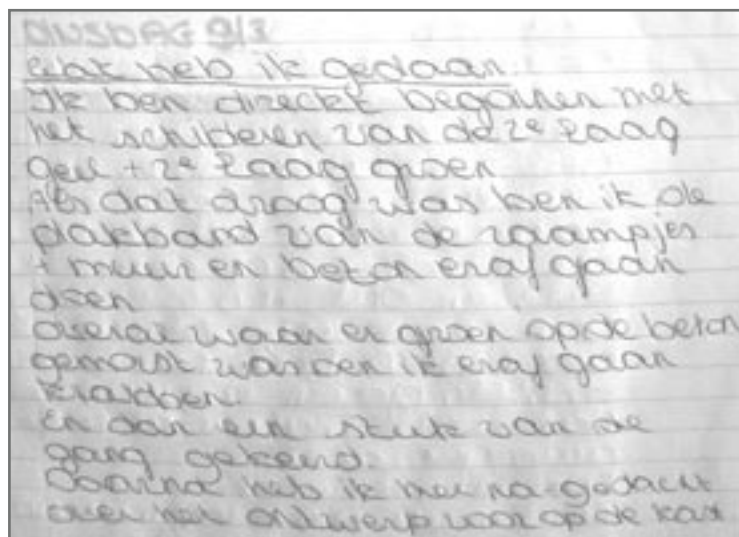
Na enkele jaren begon ik na te denken: ik werkte wel graag met mijn handen, maar ik miste ook iets. Toen solliciteerde ik in De Es, waar ik in De Wilg begon, als titularis van de achtste klas. Met een deel van die klas ben ik naar Lier gekomen en daar ben ik nu titularis van 9DW.

Ik heb nog hopen werk te doen. Ik heb vaak het gevoel dat ik nog zo weinig weet, maar ik doe het graag en geef mijzelf de kans om hierin te groeien. Ik zie elke leerling als een individu in ontwikkeling en dat is iets wat me uitdaagt.

Waarom werk je zo graag met deze leerlingen?

Ik vind het belangrijk dat de leerlingen hun positieve en sterke kanten leren kennen en ontwikkelen. Dit zijn dikwijls leerlingen die wat tegen-

slagen achter de rug hebben. Hen terug gemotiveerd krijgen, laten zien wat hun sterke kanten zijn, is wat dit lesgeven zo boeiend maakt. Ik leg vaak de bal in hun kamp. Zij moeten werken, zo krijgen zij de beste resultaten waar zij trots op kunnen zijn. Als ik zeg dat het proces belangrijker is dan het eindresultaat, wil ik toch even een voorbeeld uit de klas geven. "Je komt er als loodgieter niet alleen met een toffe, sympatiese en hulpvaardige man te zijn, die ook met de hond gaat wandelen en de planten van zijn klanten giet. Zolang de kranen lekken, ben je geen goede loodgieter, dan mag je nog elke dag de emmers komen leeggieten, zo werkt het niet. Die kranen mogen gewoon niet lekken!"

uit het verslag van een leerling over een werkweek 'schilderen' in Mechelen

Financiële situatie van de BSO-klassen DW

Het schooljaar 2008-09 kon worden afgesloten zonder verliezen, hoewel de doelstelling voor het investeringsbudget (infrastructuur, gebouwkosten) niet helemaal kon worden gehaald.

De budgettering voor schooljaar 2009-2010 is op 7000 euro na rond. Deze 7000 euro moet nog worden gevonden!

Maar het is voornamelijk voor het verder ontwikkelen van de studierichting DUURZAAM WONEN in de derde graad (elfde en twaalfde klas) dat er vanaf nu een buffer moet worden aangelegd. Zo'n gespecialiseerde studierichting vraagt natuurlijk om grote investeringen in materiaal en ateliers, zodat de leerlingen in de derde graad met de nieuwste technieken kennis kunnen maken en zo voorbereid kunnen worden op het arbeidsleven.

Vandaar, en natuurlijk doordat de subsidiëring telkens met één jaar vertraging volgt, doen wij (opnieuw) een beroep op uw bereidwilligheid om deze vernieuwing van de steinerpedagogie in Vlaanderen te ondersteunen.

Er zijn ondertussen al **meer dan 300 mensen** die maandelijks of jaarlijks een bedrag ter ondersteuning van deze opstartende studierichting overmaken aan het fonds PiANTRO.

Dit fonds werd door vzw Mercurius in de herfst van 2007 opgericht bij de Koning Boudewijnstichting. In maart 2009 kon het Fonds dankzij de talrijke particuliere schenkingen beslissen om het project DUURZAAM WONEN met 5.000 euro te ondersteunen. In april 2010 besliste het Fonds om dit schooljaar 8.000 euro te schenken aan het project DUURZAAM WONEN.

Wij danken alle schenkers – die overigens allemaal deze nieuwsbrief ontvangen – en zouden hen willen vragen of ze ons kunnen helpen om de kring van schenkers nog uit te breiden.

Alle schenkingen op rekening **000-0000004-04** van de Koning Boudewijnstichting, met de vermelding **R20460 Fonds PiANTRO - BSO**, komen rechtstreeks ten goede aan de ondersteuning van deze nieuwe studierichting! Voor schenkingen vanaf € 30 ontvangt men een fiscaal attest.

*"Werkweek
decoratie"*

45004

450045 01/01/0

Wat is het belang van kunst?

450045 01/01/0

Wat is de betekenis van het licht, het afsluiten van de
dunne passie & verdragen tussen,
alvorens van de grondslag de dag vooruit te gaan, want
het is de grondslag van de dag met een 1° laag op
te zetten.

450045 01/01/0

Wat is de betekenis van de kunst, het is een grote deel in de
kunst, te leren te weten,
dat zijn van de, wijzen van de kunst met een 1° laag op
te zetten van de passie te ontdekken,

*uit het verslag van een leerling over een
werkweek 'schilderen' in Mechelen*

*De foto's geven
een indruk van de
praktijklessen en ex-
tra-muros-praktijkweken
van de DW-leerlingen: hout-
bewerking, strobalebouw,
bosbouw, schilderen,
mortelen.
De onderste reeks geeft weer hoe
de leerlingen op een creatieve manier
hun eigen silhouetten hebben "achterge-
laten" in de jeugdherberg van Mechelen ...*

